

opusdei.org

Historia Opus Dei: Doktryna siewu

Fragment książki Historia Opus Dei (José Luis González Gullón, John F. Coverdale).

27-07-2022

20

Doktryna siewu

ESCRIVÁ DE BALAGUER bez przerwy wyjaśniał, że główne apostolstwo ludzi z Opus Dei polegało na przekazywaniu doktryny katolickiej poprzez kontakt osobisty. Nie sposób

udokumentować wszystkich przejawów tego apostołstwa, które założyciel nazwał apostołstwem przyjaźni i zaufania: przykład i świadectwo życia chrześcijańskiego oraz rozmowy z kolegami z pracy, przyjaciółmi, sąsiadami i krewnymi.

WSPÓŁPRACOWNICY I MŁODZIEŻ

Od początku w domach studenckich, kolegiach i domach rekolekcyjnych organizowano środki formacji doktrynalnej, kursy i konferencje poświęcone nauczaniu Kościoła na tematy będące przedmiotem debaty publicznej, takie jak bioetyka, małżeństwo i rodzina. Działania te nasiliły się, gdy Jan Paweł II, zaniepokojony rosnącym sekularyzmem w Europie i Ameryce Północnej, wezwał Kościół do zaangażowania się w "nową ewangelizację" krajów tradycyjnie katolickich. Na zakończenie sympozjum Rady Konferencji

Biskupów Europejskich, które odbyło się w Rzymie w październiku 1985 r., wezwał do odnowienia zapалу misyjnego^[1]. Dwa miesiące później Del Portillo napisał list pasterski do wiernych i współpracowników Prałatury, wzywając ich do współpracy w tym zadaniu, a sam podwoił swoje wysiłki duszpasterskie, odbywając częste podróże po Europie^[2].

W 1986 r. centralne organy Opus Dei zorganizowały w Rzymie kilka spotkań dla dyrektorów i dyrektorek regionalnych z Europy, Stanów Zjednoczonych i Kanady, aby pobudzić apostołstwo członków Dzieła w zakresie nowej ewangelizacji, która rozpoczęła się od chrześcijańskiego świadectwa w sferze rodzinnej i zawodowej. Podobne spotkania odbyły się w Torreciudad dla osób z regionów anglojęzycznych oraz w domu

rekolekcyjnym Hohewand w Austrii dla osób niemieckojęzycznych.

Aby przyczynić się do nowej ewangelizacji, wiele domów studenckich prowadzonych przez Opus Dei zapraszało czołowych profesorów katolickich do wygłaszania wykładów na temat historii Kościoła i wkładu chrześcijan w rozwój kultury europejskiej. W miastach Europy, Stanów Zjednoczonych i Kanady w niektórych wykładach analizowano dokumenty magisterium *Reconciliatio et paenitentia*, *Familiaris consortio* oraz instrukcję *Libertatis conscientia* Kongregacji Nauki Wiary o wolności i wyzwoleniu chrześcijańskim^[3].

Dyrektorzy Dzieła zachęcali współpracowników do nauczania katechizmu własnych dzieci i przyjaciół dzieci. W samej Hiszpanii nauczaniem objęto około dwudziestu

tysięcy dzieci. W Nowym Jorku jeden z supernumerariuszy założył Narnia Clubs, program nauczania religii w domu dla katolickich uczniów uczęszczających do szkół, w których religia nie była nauczana.

Władze Opus Dei zachęcały wielu młodych ludzi z Dzieła i jego przyjaciół do podjęcia studiów uniwersyteckich w zakresie nauczania, komunikacji, reklamy i innych dziedzin, które odpowiadają chrześcijańskiej wizji życia ludzkiego i społeczeństwa. Zachęcali również studentów do rozważenia tematów prac doktorskich, które miałyby taki właśnie charakter doktrynalny.

Przygotowano też kilku supernumerariuszy do prowadzenia kursów formacji chrześcijańskiej i klubów rodzinnych.

W regionach o bardziej zbiorowej działalności wielu młodych ludzi, którzy przychodzą na formację

Dzieła świętego Rafała, pochodzi ze szkół, które są dziełami korporacyjnymi i osobistymi, a przede wszystkim byli świadkami chrześcijańskiego życia swoich rodziców. Na przykład w Hiszpanii w 1988 roku 60% chłopców, którzy ubiegali się o przyjęcie do szkoły, było dziećmi supernumerariuszy^[4].

Pod koniec lat 70. członkowie Dzieła w różnych częściach świata zauważyli, że w związku z postępującą sekularyzacją sporo osób uczęszczających do kół niewiele wie o religii. W krajach o tradycji chrześcijańskiej często "spotykało się młodych ludzi lub profesjonalistów, którzy nie znają nawet najbardziej elementarnych modlitw, nie znają pewnych prawd wiary lub mają wypaczone sumienie w odniesieniu do zasad i nakazów samego prawa naturalnego"^[5]. Aby zaradzić tej sytuacji, organizowano zajęcia z podstaw wiary katolickiej. Na

podstawie tych doświadczeń Rada Generalna opracowała szczegółowy program Podstawowego Kursu Formacji Ludzkiej i Chrześcijańskiej, skierowanego przede wszystkim do młodych ludzi otwartych na poznanie Boga i kontakt z Nim, ale którym brakuje niezbędnego wsparcia.

Te podstawowe kursy rozpoczęły się na całym świecie w 1980 roku^[6]. Zajęcia odbywały się w różnych formach: od wykładów w dużych grupach po indywidualne wyjaśnienia. W większości przypadków przyjęły one model zajęć w małych grupach raz w tygodniu, raz na dwa tygodnie lub raz w miesiącu. Pełny program był zwykle realizowany w ciągu roku akademickiego. Następnie zainteresowani słuchacze kontynuowali swoją formację na kręgach świętego Rafała. W 1982 roku Rada Generalna przesłała

szczegółowe uwagi, które miały ułatwić przygotowanie zajęć^[7]. W następnych latach kursy podstawowe stały się ważnym aspektem apostołstwa Opus Dei, zwłaszcza wśród młodych ludzi. Na przykład, jeśli chodzi o kobiety, to w 1987 roku na całym świecie w chrześcijańskich kursach formacyjnych uczestniczyło 5155 uczennic i 1848 pracownic domowych^[8].

Ze swej strony ksiądz numerariusz Francisco Fernández Carvajal napisał w latach 1986-1991 siedem tomów zatytułowanych *Hablar con Dios* (Rozmowy z Bogiem). W tym dziele zebrano czterysta pięćdziesiąt medytacji, z których jedne dotyczą cykli roku liturgicznego - Adwentu, Bożego Narodzenia, Wielkiego Postu, Wielkanocy i czasu zwykłego - a inne dni świątecznych. Zawiera ono wiele pism świętego Josemaríi oraz innych autorów duchowych, zarówno klasycznych, jak i współczesnych.

Jego pouczający styl stał się popularny wśród katolików wszystkich grup, od wspólnot kontemplacyjnych po zwykłych wiernych. Sprzedano je w ponad dwóch milionach egzemplarzy w dziewięciu różnych językach^[9].

FORMACJA OSÓB W DZIELE

Od samego początku założycielowi zależało na tym, aby członkowie Opus Dei dobrze znali nauczanie Kościoła. Pomogłoby im to w doskonaleniu własnego życia wewnętrznego, w wyjaśnianiu kolegom, przyjaciołom i krewnym istoty wiary oraz w zrozumieniu stanowisk sprzecznych z prawdami Kościoła, gdy napotykają je w lekturach i w debacie publicznej. Podczas rekolekcji wierni Dzieła zapoznali się z Katechizmem św. Piusa X, z dodatkiem obejmującym magisterium kolejnych papieży i Soboru Watykańskiego II. Od 1992

roku Katechizm Kościoła Katolickiego stał się podstawowym tekstem wykorzystywanym na kursach formacji chrześcijańskiej, na kręgach i w medytacjach^[10].

Nauczanie nie ograniczało się do studiowania katechizmu. Coroczne rekolekcje dla supernumerariuszy oraz roczne kursy dla przyłączonych i numerariuszy obejmowały zajęcia z filozofii i teologii dostosowane do poziomu naukowego uczestników. W regionach, gdzie było to możliwe ze względu na liczbę członków, organizowano dla supernumerariuszy dwuletnie kursy studiów o bardziej intensywnej formacji. Według noty przesłanej z kurii prałatury z Rzymu, pierwszym celem studiów było "zapewnienie supernumerariuszom solidniejszej formacji doktrynalnej oraz szerszego i głębszego poznania ducha Dzieła". Aby to osiągnąć, w programie nauczania znalazły się zajęcia z

filozofii i teologii, a także te związane z duchem Opus Dei. Programy te miały również na celu "pomoc uczestnikom w rozwijaniu ich osobistego apostołstwa przyjaźni i zaufania oraz ducha inicjatywy w promowaniu i podtrzymywaniu działalności apostołskiej"^[11]___.

W przypadku numerariuszy formacja doktrynalna obejmowała instytucjonalne studia filozoficzne i teologiczne, które w przypadku mężczyzn były zorganizowane podobnie jak program nauczania do święceń kapłańskich, choć otrzymywał je tylko niewielki odsetek^[12]___. Większość numerariuszy ukończyła studia w swoim regionie, ale niektórzy mężczyźni udali się do Kolegium Rzymskiego Świętego Krzyża, a niektóre kobiety do Kolegium Rzymskiego Świętej Marii. Prawie wszyscy numerariusze, którzy przyjęli święcenia, studiowali w Kolegium Rzymskim.

Na krótko przed śmiercią założyciela Dzieła, Kolegium Rzymskie Świętego Krzyża przeniosło się do nowej siedziby w Cavabianca, wybudowanej na obrzeżach Rzymu. Na miejscu znajduje się przestronny kompleks mieszkalny z salami wykładowymi, biblioteką i terenami sportowymi. Dzięki tej przeprowadzce biura Rady Generalnej w Villa Tevere zyskały więcej miejsca. Alvaro del Portillo ze szczególną uwagą śledził postępy Kolegium Rzymskiego, które zapewniło nowe promocje dyrektorów i księży wysyłanych do wszystkich regionów Dzieła. W latach 1975-1994 powołał do kapłaństwa 842 numerariuszy, przy czym rocznie promował od czterdziestu do pięćdziesięciu osób. Począwszy od 1982 r. - co było od dawna życzeniem Escrivá de Balaguer - niektórzy przyłączeni po uzyskaniu doktoratu kościelnego

otrzymywali rokrocznie święcenia kapłańskie.

Rzymskie Kolegium Świętej Marii przeniosło się w 1992 r. z Villa delle Rose w Castel Gandolfo do Villa Balestra w Rzymie. Nowa lokalizacja umożliwiła przyjęcie większej liczby studentów, zmniejszyła liczbę osób przenoszących się na studia licencjackie i doktoranckie na Papieskim Uniwersytecie Świętego Krzyża oraz ułatwiła kontakty z dyrektorkami Asesora Centralnej. Krótko przedtem, w 1989 r., Międzynarodowy Instytut Nauk Pedagogicznych zakończył działalność, ponieważ studenci, którzy uczęszczali do Kolegium Rzymskiego, byli już absolwentami lub mieli wyższe wykształcenie akademickie. W ten sposób będą mogli skoncentrować się na studium quadrennium teologicznego i formacji szczegółowej w duchu i apostołstwie Opus Dei, aby stać się

dyrektorami i nauczycielami w Studium generale regionów^[13].

W formacji swoich członków, współpracowników i innych osób uczęszczających na zajęcia i do ośrodków formacyjnych Opus Dei preferuje się używanie tekstów tradycyjnych. Na przykład w 1978 roku Rada Generalna zasugerowała korzystanie z dwóch klasycznych podręczników teologicznych - Diekampa-Hoffmanna dla dogmatyki i Prümmera dla moralności - napisanych przed Soborem Watykańskim II^[14]. Członkom Dzieła zaleca się lekturę kilku rozpraw z zakresu współczesnej filozofii i teologii[*]. W następnych latach zarówno recepcja magisterium Jana Pawła II - który głosił doktrynę katolicką w dialogu ze współczesną kulturą - jak i powstanie Papieskiego Uniwersytetu Świętego Krzyża oraz relacje między teologami należącymi do Dzieła a innymi badaczami

doprowadziły do postępującej refleksji nad myślą współczesnych autorów. [†]

Del Portillo rozpowszechniał także instrukcję Stolicy Apostolskiej *Libertatis nuntius* (1984), która wskazywała na błędy niektórych autorów związanych z teologią wyzwolenia^[15]. Prałat określił kwestie poruszane przez ten nurt jako "bardzo ważną sprawę, która wpływa na życie społeczeństwa i ludzi" i wezwał do "wnikliwej i stałej katechizacji", aby "zwalczać błędy dotyczące natury Odkupienia i Kościoła". Prosił, aby we wszystkich środkach formacji członków i współpracowników Dzieła podkreślano "prymat tego, co nadprzyrodzone, nad tym, co naturalne i ziemskie; rzeczywistość grzechu i Odkupienia; teologiczną istotę życia chrześcijańskiego; nadzieję życia wiecznego; chrześcijański sens cierpienia;

nadprzyrodzony charakter misji Kościoła"^[16]. Dodał, że chrześcijanie muszą czuć się "odpowiedzialni za to, by żyć na serio - każdy w swoim miejscu w świecie - sprawiedliwie i z miłością, i pomagać innym, by tak żyli"^[17].

Pod koniec lat 80. i na początku nowej dekady nastąpiła wielka zmiana społeczna, która objęła wszystkie warstwy społeczne, a w szczególności rolę kobiet w społeczeństwie i w domu. Należało to uwzględnić w formacji i profesjonalnym podejściu do prac domowych. W związku z tym istotna część szkolenia zawodowego numerari pomocniczych odbywała się podczas centrum studiów, na ogół w szkole, która była oficjalnie uznana za ośrodek szkolenia technicznego w branży hotelarskiej i gastronomicznej. Jeśli chodzi o sferę duchową i apostołską, formacja w centrum studiów była taka sama jak

ta, którą otrzymali inni członkowie Opus Dei: obcowanie z Chrystusem, poznanie nauki Kościoła i ducha Opus Dei. Cechą charakterystyczną tej formacji młodych numerari pomocniczych było to, że swoją pracę w Administracji rozumieli nie tylko jako zadanie zawodowe, ale także jako istotne apostołstwo dla całego Dzieła: troska o każdą osobę i tworzenie rodzinnej atmosfery w domach. W tym sensie centra studiów były miejscem, w którym nauczyły się, że nie są tylko i głównie kucharkami czy sprzątaczkami, ale osobami pracującymi we własnych domach, które oddają swoje matczyne serce na służbę innym.

Równocześnie zdobywały kwalifikacje w swoim zawodzie. Niektóre szkoły uzyskały uznanie swoich programów, dzięki czemu po ich ukończeniu słuchacze otrzymywali oficjalny certyfikat lub dyplom w zakresie zarządzania

hotelarstwem lub gastronomią. Programy nauczania były również dostosowywane do oficjalnych standardów, czasem po długich negocjacjach z rządami lub instytucjami akademickimi^[18]. Równocześnie programy dostosowywały się do tempa zmian społecznych. Jeszcze w połowie lat 70. znaczna liczba numerari pomocniczych nie miała ukończonej szkoły podstawowej do czasu rozpoczęcia kursu w centrum studiów, co sprawiło, że ukończenie edukacji podstawowej stało się priorytetem. Z biegiem lat ogólny poziom wykształcenia wzrastał i taka nauka w szkole podstawowej nie była już potrzebna^[19]. W krajach bardziej rozwiniętych dziewczęta, które prosiły się o admisję jako numerarie pomocnicze, miały ukończoną co najmniej szkołę średnią^[20].

Ze względu na znaczenie Administracji dla życia rodzinnego w Opus Dei, Escrivá de Balaguer chciał, aby wszystkie numerarie miały jakieś doświadczenie w obowiązkach domowych. W 1978 roku, kiedy czas przeznaczony na te zadania został zredukowany, Don Alvaro podkreślał, że, "fundamentalne znaczenie dla naszej pracy ma to, aby siedziby Ośrodków były otoczone opieką jak domy rodzinne: byłoby bardzo smutne, gdyby nowe powołania nie były formowane w tej tradycji, która podtrzymuje i broni ducha"^[21]. Na przykład w programie nauczania dla numerari z 1986 r. określono zadania, które można wykonywać w Administracji w niepełnym wymiarze godzin, oprócz pracy w pełnym wymiarze godzin przez półtora miesiąca^[22]. Po latach zaznaczono, że wszystkie numerarie, zgodnie z życzeniem założyciela, powinni poświęcić "trochę czasu"^[23]

na prace charakterystyczne dla administracji[‡].

Ponieważ kształcenie w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i zarządzania hotelami nie było oferowane w środowisku akademickim przed połową lat 80. ubiegłego wieku, kolejne regiony dołączyły do tych, które już posiadały wyższe studia w zakresie nauk o gospodarstwie domowym w ramach *Studium Generale* Opus Dei. Tak było w szczególności w Argentynie (1976), Brazylii (1977), Włoszech (1981), na Filipinach (1983) i w Stanach Zjednoczonych (1987). Na przykład fakultet, który działał w Buenos Aires, nosił nazwę Instituto Superior de Administración de Servicios en Hogar e Instituciones. Kadra profesorska ukończyła studia w Meksyku, Kolumbii lub Hiszpanii. Kurs trwał cztery lata, łącznie z praktykami, i kończył się uzyskaniem prywatnego dyplomu licencjata.

Każdego roku studia kończy od pięciu do ośmiu osób.

Pod koniec lat 80. sytuacja społeczna ponownie się zmieniła. Z jednej strony, wyższe studia w zakresie nauk o gospodarstwie domowym były dostępne na wielu uniwersytetach i w wyspecjalizowanych instytucjach, które nadawały również oficjalne stopnie naukowe; z drugiej strony, większość numerari - również przyszłych administratorów - kontynuowała studia uniwersyteckie. Z tych powodów w 1989 roku zlikwidowano fakultety nauk o gospodarstwie domowym w *Studium Generale*^[24].

Niektóre z najstarszych i najlepiej prosperujących fakultetów nauk o gospodarstwie domowym zostały włączone do uniwersytetów: Escuela de Administración de Instituciones (Mexico City) została połączona z

Universidad Panamericana; Escuela Superior de Administración Montemar (Lima), która przyznawała uznawany zawodowy tytuł licencjata, stała się Instituto de Educación Superior przy Universidad de Piura; a Instituto Femenino de Estudios Superiores (Guatemala City), który przez trzydzieści lat nadawał oficjalne stopnie naukowe dzięki umowie z Universidad de San Carlos, połączył się w 1997 roku z Universidad del Istmo.

W Hiszpanii Centro de Estudios e Investigación de Ciencias Domésticas (CEICID) przeniósło swoją siedzibę z Madrytu do Pampeluny w 1989 roku i zmieniło podejście, ponieważ dla niektórych numerari spędzenie czterech lat w Madrycie w celu uzyskania dyplomu z nauk o gospodarstwie domowym, który - w przeciwieństwie do innych krajów - nie był oficjalnie uznawany, wymagało znacznego wysiłku. W

Pampelunie mogli oni ukończyć studia wyższe na Uniwersytecie Nawarry oraz odbyć specjalistyczne kursy w CEICID na temat zarządzania i pracy administracji. CEICID stała się w ten sposób centrum studiów dla absolwentów, skoncentrowanym na profesjonalizacji opieki nad człowiekiem.

W pozostałych regionach takie studia zawodowe odbywały się w ośrodkach publicznych i prywatnych. Ze swej strony dyrektorki Dzieła zapewniały przyszłym administratorom specjalne szkolenia na takie tematy, jak regulamin Administracji i formacja numerari pomocniczych^[25].

DUCHOWIEŃSTWO DIECEZJALNE

Stowarzyszenie Kapłańskie Świętego Krzyża przeżywało ważne momenty w swoim rozwoju. Jeden z nich jest związany z latami poprzedzającymi

kryzys posoborowy, kiedy to Dzieło rozprzestrzeniało się w krajach, w których Opus Dei zostało założone, ponieważ księża numerariusze rozpowszechniali przesłanie Dzieła wśród swoich kolegów diecezjalnych. Z drugiej strony, w latach posoborowych kapłani należący do Stowarzyszenia Kapłańskiego byli niekiedy niezrozumiani lub odrzucani przez innych duchownych z powodu swojego powołania do Dzieła. W szczególności, jak widzieliśmy, Escrivá de Balaguer prosił członków Opus Dei o zachowanie roztropności w obliczu ewolucji doktryny i liturgii. Ci, którzy nie podzielali tej postawy, określali księży ze Stowarzyszenia Kapłańskiego jako osoby zachowujące tożsamość kapłańską, która została już wyparta, i z tego powodu trudno im było szerzyć atrakcyjną i awangardową drogę świętości kapłańskiej w diecezji.

W sumie, nie licząc tysięcy księży numerariuszy i przyłączonych inkardynowanych do Prałatury Opus Dei, Stowarzyszenie Kapłańskie Świętego Krzyża wzrastało stopniowo z 1237 członków - 945 przyłączonych i 292 supernumerariuszy - w 1975 roku do 1839 - 1165 przyłączonych i 674 supernumerariuszy - w 1993 roku^[26].

Dyrektorzy ośrodków Stowarzyszenia Kapłańskiego Świętego Krzyża zachęcali poszczególnych księży do pielęgnowania klimatu przyjaźni i braterstwa wśród swoich przyjaciół diecezjalnych. W ośrodkach organizowali nieformalne spotkania, konferencje, kręgi i rekolekcje.

Wraz z utworzeniem w 1988 roku Wydziału Filozofii Kościelnej, Uniwersytet Nawarry zaoferował pełen zakres studiów kościelnych niezbędnych dla osób

przygotowujących się do kapłaństwa: cykl maturalny, licencjacki i doktorancki, z takimi profesorami jak José María Casciaro, Pedro Rodríguez, Lucas Francisco Mateo-Seco, Jutta Burggraf i Mariano Artigas^[27]. W tym samym roku Opus Dei otworzyło Międzynarodowe Kolegium Kościelne Bidasoa w Pampelunie dla seminarzystów wysłanych przez swoich biskupów na studia na Uniwersytecie Nawarry^[28].

W 1983 r. Alvaro del Portillo uznał, że nadszedł czas, aby położyć pierwsze kamienie pod budowę uniwersytetu kościelnego w Rzymie. Oprócz tego, że założyciel Opus Dei wyraził przed nim pragnienie, aby w Wiecznym Mieście powstało miejsce formacji kapłanów, miał poparcie papieża^[29]. Rozpoczęcie projektu wymagało znalezienia budynku, znalezienia wykładowców, zapewnienia trwałości finansowej

projektu, uzyskania formalnej zgody Stolicy Apostolskiej i znalezienia studentów w czasie, gdy liczba powołań kapłańskich i zakonnych była mniejsza niż w poprzednich dziesięcioleciach i gdy wielu wydawało się, że w Rzymie jest nadmiar uniwersytetów i wydziałów kościelnych.

Problem budynku został rozwiązany poprzez wynajęcie nieruchomości należącej do Stolicy Apostolskiej i nabycie innej. Trudności administracyjne zostały przezwyciężone dzięki formule przejściowej, która ustanowiła rzymskie sekcje kościelnych wydziałów teologii i prawa kanonicznego na Uniwersytecie Nawarry^[30]. Rzymskie Centrum Akademickie Świętego Krzyża otworzyło swoje podwoje w październiku 1984 r. z 41 studentami. W 1990 r. Kongregacja Wychowania Katolickiego

zatwierdziła je jako Ateneum na wydziałach teologicznym i filozoficznym^[31]. W tym samym roku dyrekcja i służby administracyjne zaczęły się przenosić do Palazzo dell'Apollinare, obok Piazza Navona^[32]. W 1995 r. przekształciło się w Papieskie Ateneum, z wydziałami teologii, filozofii i prawa kanonicznego oraz Wyższym Instytutem Nauk Religijnych. W 1996 r. rozpoczął działalność czwarty wydział - Komunikacji Społecznej Instytucjonalnej, który przygotowuje kapłanów, świeckich i zakonników do pełnienia funkcji rzeczników prasowych w diecezjach, instytutach zakonnych i innych rzeczywistościach kościelnych.

Wyposażenie obiektów i koszty bieżące wymagały dużego wysiłku kadrowego i finansowego. Ponadto wielu studentów pochodziło z diecezji w Ameryce Południowej, Azji i Afryce, których nie stać było na

opłacenie chesnego. Aby pomóc w zaspokoieniu tych potrzeb, w 1989 roku niektórzy wierni i współpracownicy Opus Dei założyli w Hiszpanii Fundację CARF (Centro Académico Romano Fundación), do której później dołączyły podobne fundacje w takich krajach, jak Niemcy, Chile, Stany Zjednoczone i Włochy.

Wkład Opus Dei w formację księży diecezjalnych nie ograniczał się do tych instytucjonalnych wyzwań. W 1986 r. około trzydziestu księży numerariuszy Opus Dei pracowało jako nauczyciele i kierownicy duchowi w seminariach różnych diecezji, na prośbę miejscowych ordynariuszy^[33].

Biskupi diecezjalni powierzyli kilka kościołów w różnych częściach świata księżom z prezbiteratu Opus Dei. Ważnym przypadkiem była parafia Sant'Eugenio a Valle Giulia,

położona nieco mniej niż kilometr od siedziby Opus Dei w Rzymie. Kościół został ukończony w 1951 r. z funduszy ofiarowanych Stolicy Apostolskiej przez katolików z całego świata dla uczczenia dwudziestej piątej rocznicy święceń biskupich papieża Piusa XII. W 1981 r. został on powierzony kapłanom Dzieła i wkrótce stał się miejscem, gdzie odprawia się wiele uroczystości liturgicznych związanych z życiem Prałatury, takich jak święcenia diakonatu i kapłaństwa czy Msze święte we wspomnienie św. Josemarii.

Z okazji beatyfikacji założyciela, Opus Dei ofiarowało Ojcu Świętemu kościół w południowej części Rzymu, dedykowany założycielowi. Budowa parafii pod wezwaniem bł. Josemarii rozpoczęła się w 1994 roku. Dwa lata później Jan Paweł II dokonał uroczystej inauguracji nowego kościoła^[34].

Parafia Najświętszej Maryi Panny
Anielskiej w Chicago (Illinois)
powstała na początku XX wieku jako
parafia dla polskiej kolonii, ale
stopniowo, w miarę jak zmieniała się
struktura społeczna okolicy, coraz
mniej Polaków uczęszczało do
parafii, a ogromny kościół, który
mógł pomieścić prawie dwa razy
więcej osób niż katolicka katedra w
Chicago, wyraźnie podupadł. W 1988
r. archidiecezja chicagowska
postanowiła go zburzyć, ponieważ
stał się niebezpieczny. W odpowiedzi
na protesty parafian, kardynał
Bernardin powierzył parafię księżom
z Opus Dei. Dzięki zbiórce pieniędzy
w 1999 r. kościół został całkowicie
odrestaurowany. Z biegiem lat w
dzielnicy zaczęli osiedlać się
imigranci z Ameryki Łacińskiej i
młodzi profesjonaliści. Obecnie
parafia jest wspólnotą
wielokulturową i wieloetniczną, w
której Eucharystie sprawowane są w

języku angielskim, hiszpańskim i polskim.

W tamtych czasach istniały inne kościoły powierzone księżom Opus Dei, takie jak kościół Santa María de la Paz (Gwatemala City, 1981), parafia San Pantaleón (Kolumbia, 1987), parafia St. Ambroise (Montreal, 1989) i kościół Świętej Rodziny z Nazaretu (Caracas, który zainaugurował swoją ostateczną siedzibę w 1998 roku i który od 2002 roku będzie nosił w swoim tytule również wezwanie świętego Josemaríi). Każdy kościół rozwijał swoje własne działania, a także własne praktyki pobożności. Z czasem zaczęto świątynie te postrzegać jako miejsca, w których łatwo znaleźć spowiedników, gdzie można było odprawiać comiesięczne rekolekcje i wspólnie planować inne inicjatywy duszpasterskie.

[*] Wśród tych intelektualistów był przez kilka lat Joseph Ratzinger.

Powód sięga roku 1969, kiedy to 38 teologów - wśród nich jeden Ratzinger - opublikowało oświadczenie na temat wolności i funkcji teologii w Kościele. Wkrótce potem L'Osservatore Romano stwierdziło, że oświadczenie to zasługuje na poważne zastrzeżenia. Escrivá de Balaguer zaznaczył, że w ramach ostrożności należy prosić o pozwolenie na czytanie dzieł tych autorów (por. Nota ogólna 3/69 [22-I-1-1969], w AGP, seria E.1.3, 246-1). Alvaro del Portillo, który był konsultorem Kongregacji Nauki Wiary w latach 1966-1983, utrzymał te środki doktrynalne - na przykład w *Studia generalia* i na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Nawarry - przez pewien czas, ponieważ znaczna część współczesnej teologii nie została jeszcze poddana weryfikacji. Okoliczności zmieniły się wraz z nastaniem Jana Pawła II, mianowaniem kardynała Ratzingera prefektem Kongregacji Nauki Wiary i

rozpoczęciem przez teologów należących do Opus Dei intensywniejszych studiów nad współczesnymi pisarzami. W 1998 r. kardynał Ratzinger otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Nawarry.

[†] Ważnym projektem była kolekcja *Crítica Filosófica*, wydawana przez Editorial Magisterio Español, która w latach 1975-1987 opublikowała 64 książki. Autorzy - filozofowie i teologowie, w większości członkowie Opus Dei - dokonali oceny treści i myśli głównych dzieł filozoficznych historii nowożytnej i współczesnej z perspektywy wiary katolickiej.

Jednak przedłużanie się nadzwyczajnych środków podjętych w latach sześćdziesiątych przez założyciela utrudniało utrzymywanie się w czołówce studiów filozoficznych, teologicznych i prawa kanonicznego.

[‡] W ostatnich latach, w następstwie większej świadomości znaczenia kultury opartej na wzajemnej dbałości i opiece, która dotyczy zarówno mężczyzn, jak i kobiet, numerariusze poświęcają więcej czasu na prace domowe, przejmując niektóre zadania tradycyjnie wykonywane przez administrację.

[¹] Por. JAN PAWEŁ II, "Discorso di Giovanni Paolo II ai partecipanti al VI Simposio del Consiglio delle Conferenze Episcopali d'Europa", 11-X-1985, w: AAS LXXVIII (1986) 178-189.

[²] Po nawiązaniu do "współczesnego pogaństwa", które za wszelką cenę dąży do dobrobytu materialnego, Del Portillo ubolewał nad tymi, którzy "ze śmieszną i zarozumiałą dumą chcą wynieść biedne stworzenie na swoje miejsce, które utraciło swoją nadprzyrodzoną godność i swoją ludzką godność, i zostało

zredukowane - to nie jest przesada: to widać wszędzie - do macicy, do seksu, do pieniędzy". I, cytując Jana Pawła II, wskazuje, że reakcja nadejdzie ze strony nowych ewangelizatorów, "zwiastunów Ewangelii, znawców człowieczeństwa, którzy znają dogłębnie serce dzisiejszego człowieka": Alvaro DEL PORTILLO, List pasterski, 25 grudnia 1985, nr 376 i 378, w AGP, Biblioteca, P17. Por. Javier ECHEVARRÍA, "Przemówienie księdza prałata na kongresie z okazji stulecia urodzin biskupa Álvaro del Portillo, Papieski Uniwersytet Świętego Krzyża, Rzym (12-III-2014)", w: *Romana*, 58 (I-VI, 2014) 110-129.

[3] Por. AGP, seria R1.1.3, 32-2.

[4] Por. streszczenie protokołu komisji służby do Hiszpanii, 4 II 1989, w AGP, seria E.2.1.

[5] Por. Komunikat ogólny 15/80, nr 3, w AGP, seria E.1.3, 1138.

[6] Por. idem.

[7] Por. Komunikat ogólny 13/82, w AGP, seria E.1.3, 1138. E.1.3, 1138.

[8] Por. AGP, seria R1.1.3, 2-32.

[9] Por. Francisco FERNÁNDEZ CARVAJAL, *Hablar con Dios* (siedem tomów), Palabra, Madrid 2017, 26 wyd.

[10] Por. Komunikat ogólny 123/92, w AGP, seria E.1.3, 1146.

[11] Komunikat ogólny 138/76, w AGP, seria E.1.3, 1137.

[12] W połowie lat osiemdziesiątych istniały dwadzieścia cztery centra studiów dla numerariuszy, trzydzieści dla numerari, dwadzieścia dwa dla numerari pomocniczych, trzynaście dla przyłączonych [mężczyzn] i tyle samo dla przyłączonych [kobiet], plus około dwudziestu centrów

bardziej intensywnej formacji (por. sprawozdanie prefekta studiów na Kongres Generalny, faza męska, Rzym, 3IX-1984, w AGP, seria D.2; oraz dane na Kongres Generalny, faza żeńska, IX-1984, w AGP, D.2).

[13] Por. 4817/89, w AGP, R4.2.2.2, 7-58.

[14] Por. Komunikat ogólny 118/78, AGP, seria E.1.3, 1137.

[15] "De quibusdam rationibus "Theologiae Liberationis"", w AAS LXXVI (1984) 876-909.

[16] Komunikat ogólny 160/84, odpowiednio nr 7, 1 i 3, w AGP, seria E.1.3, 1137.

[17] Komunikat ogólny 140/84, nr 8, w AGP, seria E.1.3, 1137.

[18] Por. np. doświadczenie z Montemar (Lima), Pf 209/79, w AGP, seria R, seria R6.3.

[19] Por. AGP, seria R6.2.2, 8-1; Hf 86/81, w AGP, seria R6.2.2, 4-28; oraz Hf 517/84, w AGP, seria R6.2.2, 4-28.

[20] Por. AGP, seria R4.5, 38-2; oraz Euf 196/79, w AGP, seria R6.2.2, 4-28.

[21] Pismo Alvaro del Portillo, 1978, w AGP, seria B.1.3.

[22] Por. AGP, seria R6.2.2.2, 3-21.

[23] Konsultacje z Asesorią Centralną, 10 października 1989 r., w AGP, seria R4.2.4, 2-20.

[24] Por. Komunikat ogólny 162/89, 6-XI-1989, w AGP, seria R4.2.4, 2-20.

[25] Por. Konsultacja Asesorii Centralnej, 27 V-1989, w AGP, seria R4.2.4, 2-20.

[26] Por. AGP, seria I.4, 1350.

[27] <http://www.unav.edu/web/facult...> (ostatnia konsultacja, 17-VII-2020).

[28] <http://www.ceibidasoa.org/01/e...>

(ostatnia konsultacja, 17-VII-2020).

Odpowiednia Kongregacja

[*Congregatio de Institutione Catholica
(de Seminariis atque Studiorum
Institutis)*] erygowała

Międzynarodowe Kolegium

Kościelne w Bidasoa 14 lipca 1988
roku.

[29] Por. Javier MEDINA BAYO, Álvaro
del Portillo, dz. cyt. s. 543-544.

[30] Kongregacja Wychowania
Katolickiego zatwierdziła to
porozumienie dekretem z dnia 8
stycznia 1985 r. z mocą obowiązującą
od 15 października 1984 r. (por.
Komunikat ogólny 111/85, w AGP,
seria E.1.3, 1139).

[31] Patrz: Nota ogólna 101/90, w AGP,
seria E.1.3, 1145.

[32] Por. Antonio MIRALLES, "Il germe
di una nuova istituzione
universitaria", en Pontificia

Università della Santa Croce. Dono e
Compito: 25 anni di attività, Silvana,
Milán 2010, str. 40-47.

^[33] Por. AGP, seria I.4, 3116.

^[34] Por. AGP, seria G1.5, 3237.

.....

pdf | dokument generowany
automatycznie z [https://
dev.opusdei.org/pl-pl/article/historia-
opus-dei-doktryna-siewu/](https://dev.opusdei.org/pl-pl/article/historia-opus-dei-doktryna-siewu/) (08-08-2025)